

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

4. Præter assistentiam quemnam ritum debeat observare Parochus?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

Respondeo, Diana p. 1. tr. 3. ref. 3. 2. v. *Quæro sexto*, utitur distinctione; Si non adest, inquit, in tali prohibitione Decretum irritans, erit valida; si adest, erit invalida. Sed tu vide, an ex doctrina modò allata de Lugo, colligere possis, in utroque casu esse validam, quia in utroque casu agit Parochus, ut Parochus.

Assistentia Matrimonii contra prohibitionem Summi Pontificis.

23. Si Summus Pontifex idem prohibeat Parochis, sub expressa clausula assistentiam, vel Matrimonium, irritante (nam secus semper esse interpretandum pro valore, & in favorem Matrimonii) censeo, invalidam fore assistentiam, & Matrimonium, nam Summus Pontifex potest dividere auctoritatem Parochi, potest novum impedimentum dirimens condere, potest Concilio Tridentino derogare, &c. Lege Bossium, l. c. §. 3. qui immittit de præfati resolutione absolute sic data dubitavit sicut valde meritis *ibidem* cum Reginaldo, Pontio, & Barbosa notavit, mortaliter peccaturos eos, qui scienter contra Pontificis (adde, vel Episcopi) prohibitionem iusta de causa latam, quamvis sine clausula irritante matrimonium contraherent: excepto, si certò scirent nullum subesse impedimentum, causamque omnem prohibitionis cessare.

Pœna hanc solemnitatem non servantium.

24. Pœna contrahentium sine Parocho, & Testibus præter peccatum, & irrationem Matrimonii sic contracti, nulla lata est à Tridentino. In iure autem antiquo scilicet, quo ignoranter contrahit cum impedimento dirimente, facit nihilominus prolem legitimam; cujus favoris privatio etiam nunc viget, cum non fuerit à Tridentino, ne tacite quidem ablata. Lege Averfam, q. 16. *mar. sect. 8. G. Hurt. d. 5. mar. diff. 17. Sanch. lib. 3. matrim. d. 48. Con. d. 27. n. 10. Boss. de matr. toto c. 6. alioque.*

25. Pœna Parochi, vel Sacerdotis assistentis Matrimonio sine aliis testibus, ut etiam testium assistentium absque Parocho, vel alio Sacerdote de Parochi licentia, est illa, quam iis infligit Ordinarius, & quidem gravem, ejus arbitrio. Ita Tridentinum *sess. 24. c. 1. de ref. matr.* Vnde probabiliter aliæ pœnæ graviiores fuerunt à dicto Tridentino sublata, quia, quando lege nova (inquit Hurt. l. c.) imponitur minor pœna, quam erat inposita lege antiquiore, cessat antiqua, vnde tacite à nova lege videtur auferri.

§. IV. Præter assistentiam, quænam ritum debeat observare Parochus?

Quibus verbis utitur.

1. **E**A servare debet, quæ Tridentinum *sess. 24. cap. 1. de ref. matr.* præscripsit: præscripsit autem primò in hunc modum: Parochus, viro, & muliere interrogatis, & eorum mutuo consensu intellecto, vel dicat: *Ego vos in Matrimonium coniungo, in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti, vel aliis utatur verbis, iuxta receptum cuiuscunque Provinciæ ritum.*

2. Vbi nota primò, sensus illius (*coniungo vos*) esse declaro, seu approbo coniugalem vestram coniunctionem; nam ceterum contractus matrimonialis fit per verba ipsorum coniugum; unde constat, hæc Parochi verba non esse, neque de essentia, neque de ulla ratione Matrimonii.

3. Nota secundò, hæc verba debere à Parocho proferri etiam si per Interpretem, modo superius dicto, consensum coniugum exceperit, neque enim necesse est, ut coniuges ea intelligant, sicuti, nec necesse est, ut penitens, qui confitetur per similem interpretem, intelligat idioma Confessarii ipsam absolventis.

4. Nota tertio: Si hæc verba non proferat Parochus, quamvis peccet, quia contra præscriptum Tridentini agit, non tamen, ut ego cum Sanch. & Coninch. Diana, *Part 111.*

apud Averf. q. 6. *mar. sect. 7. Obligat.* & aliis censeo, peccabit, nisi venialiter, quia hæc non videtur esse res gravis. Putat tamen esse mortale Averf. l. c. aitque, ita sentire communiter alios. Mihi certè incredibile apparet silentium horum verborum grave quid esse, & Parocho in rebus Sacramento Matrimonii necessariis non deficienti, damnationem æternam asserere.

Quam interrogationem faciet Parochus?

5. Nota quartò illud (interrogantis, &c.) interrogari enim (& quidem ritè prius vir, deinde mulier) debent, non de impedimentis, an fortè aliquo laborarent; id enim tunc non est expediens, & jam, si aliquo laboraverant, supponitur circa illud fuisse dispensatum, sed solum de mutuo consensu ab ipsis exhibendo. Hanc tamen, interrogationem omittit, propter similem rationem, quam modò diximus, non puto fore mortale. Imò, si ex se sponsi non interrogati consensum præbeant, non esset à Parocho addenda, quia tunc otiosa foret interrogatio. Vide Sanch. Coninch. Dianam apud eundem Averf. l. c.

Quam Notationem?

6. Jam verò præscribit secundò, *ibid.* Concilium, ut habeat Parochus librum, in quo conjugum, & Testium nomina, diemque, & locum contracti Matrimonii describat, quem diligenter apud se custodiat.

7. Nota, hoc grave quid esse, cum requiratur, ut constet in Ecclesia de Matrimonio contractis, ac propterea peccari, teste Averf. l. c. v. *Debet*, mortaliter à Parochis, si id ipsi non servant.

Consuetudines servet Parochus, & ad communionem Sponsos adhortetur.

8. Tertio, *ibid.* Concilium confirmat alias consuetudines, si quæ sunt in Provinciis, juxta quas cum laude, id est, pie, ac religiose administrari fortè soleat hoc Sacramentum, hortaturque ut Sponsi, antequam contrahant Matrimonium, ritè confecti Sacra Eucharistia reficiantur.

Exquirat à sponis notitiam rerum fidei.

9. Hactenus ex Tridentino, sequuntur quædam pertinentia ad ritum, de quo agimus. Primum est, ut Parochus advertat, an sciant conjuges rudimenta Fidei, quod si nesciant, non possent ex rigore expelli à Matrimonio celebrando, quia nihil de hoc Concilium, vel Sacri Canonες decernunt. Imò, nec Episcopum posse præcipere, ut hi ignorantes arceantur, putant nonnulli, quia (aiunt) sic conderet novum impedimentum dirimens, ad quod, ut modò diximus, non se extendit potestas Papa inferioris. Verum, contra est, quia hoc non est ponere novum impedimentum, sed differre Matrimonium pro tempore opportuniore, & ad Parochum pertinet vii aptis remediis pro instructione suorum. Differat igitur cum prudentia, nam omnino expellere integrum ei non est.

In Ecclesia assistat Matrimonii Parochus.

10. Secundum, ut in tali loco, hoc est, in Ecclesia celebretur regulariter Matrimonium, & non alibi. Quare prudenter in Panormitanæ Diocesis Synodo anni 1652. p. 2. num. 116. sic præscribitur: *Nullo autem in loco, nisi in Ecclesia, quæ propria Sacramentorum domus est, Sponsos (Parochus) jungat, nisi iustam ob causam nobis (hoc est, Archiepiscopo) præbatam.*

Quocumque tempore assistat.

11. Tertium denique est, videre, an tali solum tempore matrimonia sint celebranda? Verum, nihil de hoc Sacri Canonες, vel Concilia. Quare possunt quocumque tempore, manè, Vespere, die festivo, feriato, &c. Nam, quando in Sacris Canonibus prohibentur Nuptiæ in Quadragesima, vel Adventu, id non intelligitur de ipso Matrimonio contractu, sed de solemnitatibus Benedictionis, & Traditionis, quæ fieri solent post

T 3 Matrim

Matrimonium contraham, ut omnibus est compertum, & nos infra explicabimus.

§. V. Quis Parochus?

I. Proprius debet esse Parochus, qui assistere debet illis, qui in Matrimonio sunt copulandi.

Quare I. Summus Pontifex pro toto Orbe.

II. Archiepiscopus pro suis, & in decursu visitationis pro ovibus sui suffraganei, vel, quando ad eum fuit appellatum, & sententia data transit in rem iudicatam, vel elapsus est decennium appellationis.

III. Episcopus pro sua Diocesi.

IV. Abbates nulli Episcopo subiecti pro suis, in quos habent iurisdictionem Episcopalem (non tamen, qui Abbatiam illam habent in commendam) de qua questione vide Dian. p. 11. tr. 3. ref. 35.

V. Capitulum, Sede Vacante, item pro suis.

VI. Legatus à latere pro sua legationis Provincia.

VII. Cardinales pro suo titulo; Hi omnes ut Pontius lib. 5. cap. 10 Sanch. lib. 3. matr. d. 28. & passim possunt matrimonio legitime assistere, quia omnes sunt Ordinarii, & Pastores respectivè ad prædictos.

Idem possunt Vicarii Generales ipsorum, ex vi Vicariatus. Ita Sanch. lib. 3. matr. d. 7. num. 10. Idem Viceparochi, id est, ii, quibus legitime Parochiarum cura plene mandatur, quamvis enim, non sint proprietarii Parochiarum, sed delegati, verè tamen pro eo tempore Parochi sunt, & Pastores. Hæc fuse docent Sanch. lib. 3. matr. d. 29. num. 18. Castropal. d. 2. de spons. p. 13. §. 11. n. 2. G. Hurt. d. 5. matr. diff. 9. Coninch. d. 27. à dub. 2. Pont. lib. 5. cap. 11. Perez de matr. d. 41. sect. 1. contra alios in aliquo discrepantes.

2. Rursus, Parochus non Sacerdos, Parochus excommunicatus, etiam si nominatim sit denunciatus, atque adeo vitandus, suspensus, irregularis, interdictus, Parochus putatus communiter talis ob titulum coloratum, (Idem de Episcopo, Archiepiscopo, &c.) imò etiam cum solo communi errore, scilicet sine titulo, quando dicitur Parochus intrusus, valide assistunt, ut item valide dant licentiam Sacerdoti, ut assistat; quia huiusmodi assistentia, assistendique licentia non sunt actus iurisdictionis, à cuius usu excommunicatus, prædictique privantur. Ita Doctores citati apud Dian. p. 11. tr. 3. ref. 33. v. Et tandem. Vide etiam ibi tr. 5. ref. 10. contra alios.

Validè, dixi, nam, an licet, dicam in tract. de Excomm. cap. 8. §. 1.

Quis ex licentia Parochi?

3. Præterea Parochus, vel ii, quos modò recensuimus, possunt hanc licentiam assistendi delegare alteri: sed certè solum ei, qui sit Sacerdos (non requiritur autem, ut sit approbatus ab Ordinario) clarè enim Tridentinum sess. 24. c. 1. de ref. matr. requirit Sacerdotè, & nil præterea.

Licentia autem hæc, vel scripto, vel voce delegari à prædictis potest, vel particulariter ad hoc certum Matrimonium, vel generaliter ad matrimonia quæcunque.

4. Si detur alicui Sacerdoti licentia absolute ad omnia Sacramenta administranda, dari etiam hanc assistentiam, quia, improprie saltem, hæc assistentia est quadam administratio Sacramenti matrimonii, docet Coninch. & ex declaratione Card. Pontius, & Castrop. apud Dianam, p. 11. tr. 3. ref. 32. Vide etiam ibi, tr. 5. ref. 10. sed de hoc subdubitat Aversa. q. 6. matr. sect. 4. §. Item, nisi alia circumstantia id persuadeat. Hurt. verò d. 5. matr. diff. 11. clarè negat, requirit enim licentiam generalem ad exercendum officium Parochi. Ratio est, inquit, quia hæc assistentia non est administratio Sacramenti Matrimonii, cuius soli coniuges sunt Ministri. Certè utraque sententia probabilis est.

Quæ licentia?

5. Non sufficit tamen licentia præsumpta, nec taci-

ta de futuro; tacita verò de præsentis, ut si Parochus dicens Sacerdotem parare se dicere assistentem, & c. sit prohibere, taceat, sufficere, probabilis est. Vide Castrop. lib. 5. §. 12. n. 3. & 4. citantem Pont. Sanch. Coninch. Menochium.

Licentiam hanc, etiam metu, vi, dolo, & c. valere, diximus §. 3. n. 4.

Mors Parochi post licentiam datam, quid operetur?

6. Si Parochus dedit mihi potestatem assistendi matrimonio, & antequam assistam, moritur, (Idem amoveatur ab officio) validè ego assistam, dum est. Vel enim Parochi mors nondum facta, ut jam scitur. Si prius, ob titulum coloratum, & communi errorem, validè assistes, juxta legem Beroniam. Præterea, si postea, assistes, invalidè, quia delegatus non sum determinatum spirat, mortuo delegante. Legatur lib. 8. matr. d. 28. à n. 64. Vide etiam De Lago lib. 2. p. 1. mor. dub. 35. afferentem differentiam inter delegatum ad unum quid determinatum, & delegatum ad ceteros, quæque indeterminatas, de quæ re nos viderimus egimus supra, tract. 2. de dispens. cap. vlt.

Licentia data, sed non scita quid operetur?

7. Si licentiam datam esse à Parocho, Sacerdoti non constet, invalidè hic assistet, quia eam nondum habet donec acceptet, acceptare autem legitime non potest, si eam datam esse, ignorat. At si dictus Sacerdos suum misit ad Parochum, ut dictam licentiam petere, quam Parochus concessit, & Nuntius nomine Sacerdotis accepit, assistet validè, Ita Castrop. diff. 2. de spons. p. 13. n. 6. citans Coninch. & Sanchez contra G. Hurt. Pont. quos citat, sequiturque Dian. p. 11. tr. 3. ref. 34. vers. Quare quinto, (sed certè illicite graviter, quia semper adest periculum eam nondum esse datam, nisi Matrimonium sit invalidum.) Ratio autem, quod non verè, quando sit assistentia, invenitur licentia facta, & c. si dicta assistentia valida est, quia communiter Doctores tradunt, ut notat Castrop. l. c. §. 1. n. 4. d. 4. p. 3. §. 3. n. 10. & colligitur ex iure c. Si ubi de dispens. p. 13. n. 6. cujuscunque Beneficii. Privilegi, Dispensationis, facultatis, & Gratiæ concessio à parochiis canonice factæ Nuntio ad id specialiter destinato accepta, habet effectum. Lege, quæ in hanc eandem rem agit supra, lib. 5. de pan. in tract. de casib. ref. 2. §. 1. n. 1.

Licentia data à Parocho suo Capellano.

8. Si Parochus det licentiam generalem ministrandi Sacramenta, seu juxta n. 4. exercendi officium Parochi Sacerdoti suo, v. g. Coadjutori, quem nos Capellanus Parochiarum appellare solemus, An, si cui potest Capellanus assistere ipse Matrimonio, ita possit alium, subdelegare, qui alicui Matrimonio assistat, dubitari merito potest, quod respondeo. Sanch. lib. 3. matr. d. 31. n. 19. videtur in ejs præsentia, quia in absentia est delegatus ad universitatem causarum, non verò in præsentia, ut tenet Hurtado. d. 5. matr. diff. 10. qui vult posse in utroque casu, quia in utroque est delegatus ad universitatem causarum.

Licentia assistendi revocari potest.

9. Denique licentiam hanc assistendi, datam Sacerdoti, posse revocari, sed, ut revocatio habeat effectum, debere à Sacerdote per Nuntium ad id ipsi destinatum cognosci revocationem, iidem Doctores notant.

In Ordinem ad quosnam Parochianos, post Parochi prædictam licentiam concedere?

10. Præmitto, quatuor modis posse quæpiam esse (quantum ad præsens institutum facit) in aliquo loco.